

Aan B&W
van de gemeente Hoogeveen
in cc aan de leden van de gemeenteraad

Betreft: Ongevraagd advies langdurige armoede

Hoogeveen, 30 oktober 2017

L.S.,

Qua armoedebelid is de gemeente Hoogeveen goed op weg. De projecten rond Jong Hoogeveen en kinderen in armoede zijn projecten waar wij als Cliëntenraad Sociale Zekerheid erg blij mee zijn. Toch willen wij uw aandacht vragen voor een groep mensen die in toenemende mate in de knel dreigt te komen. Het betreft hier de mensen die langdurig en uitzichtloos in armoede moeten leven.

Wanneer wij denken aan langdurig armen, denken we in eerste instantie aan mensen die vijf jaar of langer in de bijstand zitten. Vaak willen deze mensen wel graag werken maar speelt er een bepaalde problematiek waardoor ze niet aan de slag komen: ze zijn te oud of er speelt iets van ziekte. De kans op uitstroom uit de bijstand is voor deze mensen erg klein. Er zijn weinig werkgevers die hen aan zullen nemen. Zij zitten klem. Probleem met deze groep is dat de bijstand niet is bedoeld als een maatregel waar mensen langdurig gebruik van zouden moeten maken. De bijstand moest een vangnet zijn maar geen hangmat worden. Daarom is ervoor gekozen de bijstand betrekkelijk laag te houden. De bijstand vergoed alleen de minimaal noodzakelijke kosten. Geld om deel te nemen aan de samenleving is er niet. De kans op uitstroom uit de langdurige armoede is nihil. Minder dan 5%.

Tabel 1 Referentiebudgetten voor een alleenwonende, 2014 (maandbedragen in euro's)

minimaal noodzakelijke kosten		aanvullende kosten voor sociale participatie	
huur ^a	375	bezoek ontvangen	20
gas en andere brandstoffen	53	op bezoek gaan	6
elektriciteit	28	vakantie	24
water	9	uitgaan	17
inventaris, onderhoud huis en tuin	100	extra vervoer	7
telefoon, kabel en internet	51	hobby en sporten	17
verzekeringen	40	bibliotheek	2
niet-vergoede ziektekosten ^b	20		
voeding	180	totaal	92
kleding	53		
was- en schoonmaakartikelen	9		
persoonlijke verzorging	21		
vervoer	13		
diversen	20		
totaal	971		

a Er wordt uitgegaan van de brutohuur, dus vóór aftrek van eventuele huurtoeslag. In de analyses wordt de ontvangen huurtoeslag bij het inkomen opgeteld.

b De betaalde ziektekostenpremie is niet als afzonderlijke post in het budget opgenomen, maar wordt in de analyses van het inkomen afgetrokken.

Een andere groep die het zwaar heeft, zijn de mensen die rond moeten komen van alleen AOW. Deze groep mensen zijn financieel niet beter uit dan mensen in de bijstand. Er zijn in Hoogeveen relatief veel ouderen die moeten rondkomen van alleen AOW, soms aangevuld met een klein pensioentje maar veel meer dan eten en drinken en een dak boven hun hoofd, zit er voor deze groep niet in. Ook hun situatie zal niet verbeteren.

Een laatste groep die knel zit, zijn de ouderen met een klein pensioen. Door het kleine pensioen hebben ouderen minder toegang tot de gemeentelijk toeslagen en huursubsidie waardoor ze op de armoede grens komen

Wat zijn de gevolgen van langdurige armoede?

- De mensen trekken zich terug uit de samenleving. Voor aankopen kloppen mensen niet meer aan bij Hoogeveense ondernemers. Hoogstens nog bij kringloopwinkels en supermarkten. Verder hebben mensen niks te besteden.
- Er zijn problemen met het vervangen van duurdere zaken als een wasmachine, vloerbedekking, schutting etc. De bijzondere bijstand vergoed dit soort zaken niet. Men wordt geacht te reserveren voor vervanging van zaken maar spaart men iets, dan is men de kwijtschelding kwijt.
- Mensen trekken zich terug in hun huis. Er is geen geld voor vervoer. Familiebezoek buiten Hoogeveen is al gauw te duur. Het ontvangen van eters is een aanslag op het beperkte budget.
- Op vakantie gaan, uitgaan, naar een hobbyclub gaan, sporten, een abonnement op de bibliotheek, het is allemaal verleden tijd.
- Mensen komen niet meer onder de mensen. Wat hen rest is eenzaamheid en vaak ook ziekte. Van armoede worden mensen ziek en van ziekte worden mensen arm.
- Men wordt niet meer gezien, mensen mijden zorg en zijn zelfs voor de hulpverlening nauwelijks te vinden waardoor problemen soms erger worden dan nodig zou moeten zijn.
- Mensen kunnen heel gemakkelijk in schulden komen omdat het niet mogelijk is een buffer aan te leggen om grote uitgaves op te vangen.

Wat kan kan Hoogeveen niet doen?

- De gemeente Hoogeveen kan niet het inkomen veranderen wat mensen in de Bijstand en AOW krijgen.
- Hoogeveen kan ook niet deze groep mensen aan hun lot overlaten. Een uitzichtloos treurig bestaan is ethisch niet te verkopen maar financieel gezien is het ook niet slim. Niemand in Hoogeveen heeft er profijt van dat een relatief grote groep in Hoogeveen op het randje van de financiële afgrond staat. Het kost de samenleving alleen maar veel geld aan zorg en schuldsanering. Armoede levert voor niemand iets op. Armoede levert alleen maar banen op bij de schuldenindustrie.

Zijn deze mensen gemakkelijk te bereiken?

- Nee. Alleen de mensen die in de bijstand zitten zijn voor de gemeente gemakkelijk te vinden. Mensen die op een andere manier langdurig en uitzichtloos van een laag inkomen moeten leven zijn door de privacy-regels niet te vinden.

Wat kan Hoogeveen wel doen?

- De gemeente Hoogeveen zou in navolging tot het Kindpakket ook iets dergelijks kunnen aanbieden aan onze langdurig armen. Wat is er op tegen ook hen een gratis ID toe te kennen, abonnement op de bibliotheek en fietsonderhoud bij Werkpro of Promens Care? Fietsen en computers zijn voor langdurig armen een grote uitgavepost. Kan er niet een fietsproject worden opgestart, eventueel met het ANWB fietsenproject? Wat te denken van het opknappen van goede tweedehandscomputers door bijvoorbeeld een groep mensen die in een re-integratietraject zitten?
- Hoogeveen zou kunnen kijken naar de ervaringen die we al hebben opgedaan bij de Stichting Leergeld, het Jeugdsport en Jeugdcultuurfonds en misschien ook naar de ervaringen bij Jong Hoogeveen. De kracht van de Stichting Leergeld is namelijk dat mensen vrijwillig bij haar

aankloppen omdat ze weten dat Leergeld iets te bieden heeft. Vervolgens komt Leergeld bij de mensen binnen, wordt het inkomen bekeken en worden op laagdrempelige wijze alle mogelijke regelingen in Hoogeveen doorgenomen en direct doorverwezen naar hulp wanneer dat nodig is.

- De gemeente Hoogeveen kan aandacht vragen voor de door ons aangegeven problematiek bij de landelijke politiek, al dan niet in VNG-verband.

Ons advies:

- Het aanbieden van een pakket analoog aan het Kindpakket
- Het opstarten van een fonds a la Leergeld/Jeugdsport/Jeugdcultuurfonds. De doelstelling van dit fonds zou maatschappelijke participatie moeten zijn. Wij denken hierbij aan bijvoorbeeld het gratis aanbieden van cursussen bij de buurtvereniging, sporten via Sport Drenthe, cursussen bij de Volksuniversiteit, bezoek aan het theater, bioscoop, lidmaatschap hobbyclub, koor of iets dergelijks.

Dit alles omdat mensen, mensen nodig hebben
en het leven ook wel een beetje leuk mag zijn.

Zoals u begrijpt, is ons plan bij lange na niet uitgewerkt maar wij willen graag hierover met de B&W en de Gemeenteraad in gesprek om te zien waar we uit kunnen komen.

Graag horen we wat van u.

Met vriendelijke groet,

Akke Hoekstra
secretaris Cliëntenraad Sociale Zekerheid Hoogeveen